

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2081/2022
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице „Панчево“, чији је пуномоћник Александра Смилевски, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4697/2021 од 18.02.2022. године, у седници одржаној 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4697/2021 од 18.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 119/2020 од 24.08.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе од 12.05.2021. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати трошкове исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за период од фебруара 2017. године до јануара 2020. године у износима, са затезном каматом и датумима каматног почетка као у изреци. Ставом трећим изреке, тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати законску затезну камату на досуђени износ потраживања, одређене износе утврђене у ставу другом изреке пресуде од дана правноснажности до извршења, одбијен је као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 118.695,40 динара, са законском затезном каматом почев од извршности па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4697/2021 од 18.02.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове исхране у току рада и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора, за период од фебруара 2017. године до јануара 2020. године, са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртм изреке првостепене пресуде, па је

одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 71.397,70 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 45.590,80 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремену изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. став 5. и 396. став 3. ЗПП, као и да је учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, нису ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време, са пуним радним временом од 09.01.1997. године, на пословима ... у Служби за ... . У утуженом периоду тужена у обрачунању плате тужиоцу није посебно исказивала накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, утврђен је обрачун регреса и исхране за утужени период према одредбама Општег колективног уговора („Службени гласник РС“, бр. 50/08, 104/08-Анекс и 8/09-Анекс II), који није био на снази у утуженом периоду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу за утужени период исплати накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, налазећи да се зараде у здравственим установама обрачунавају и исплаћују у складу са Законом о раду, Законом о запосленима у јавним службама и Законом о платама у државним органима и јавним службама, али да се не може прихватити став тужене да су ови трошкови били урачунати у коефицијент, с обзиром да би се на тај начин запосленима са различитим коефицијентима ови трошкови исплаћивали у различитим износима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио применом одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, у вези одредбе члана 2. став 1., 2. и члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама, налазећи да су примања по основу зараде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту, као једном од елемента плате, а да Посебним колективним уговором није предвиђено ово право запослених.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Закон о раду, у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, 42. став 3. тачке 4. и 5. члана 118. став 1. тачка 1-4, члана 119, члана 120. тачка 1. и 158. тог закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са Општим актом и Уговором о раду, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Закон о платама у државним органима и јавним службама, прописао је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за Председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника Републике и Народне скупштине РС. На основу одредбе члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а на основу члана 2. истог члана закона, коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), у одредби члана 90. одређује елементе за утврђивање плате, тако што се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2); основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

На основу одредбе члана 91. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), одређени су елементи за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2);

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, које је Влада РС донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из Буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе. На основу одредбе члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених из члана 1. ове Уредбе које се примењује и на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужилац је запослен у здравственој установи па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнаде и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права из обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, као и да Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), као ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), нити претходно важећем ПКУ из 2010. године. Пошто је накнада тужиоцу трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, исплаћивана кроз коефицијент за обрачун његове плате, следи да му не припада право на исплату која је предмет овог спора.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је донео одлуку као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Захтев тужене за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију и таксе на одговор на ревизију је одбијен сходно члану 165. у вези члана 154. ЗПП, јер наведени трошкови нису били потреби за вођење парнице.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**